

Kis

LART

IRODALMI FOLYÓIRAT

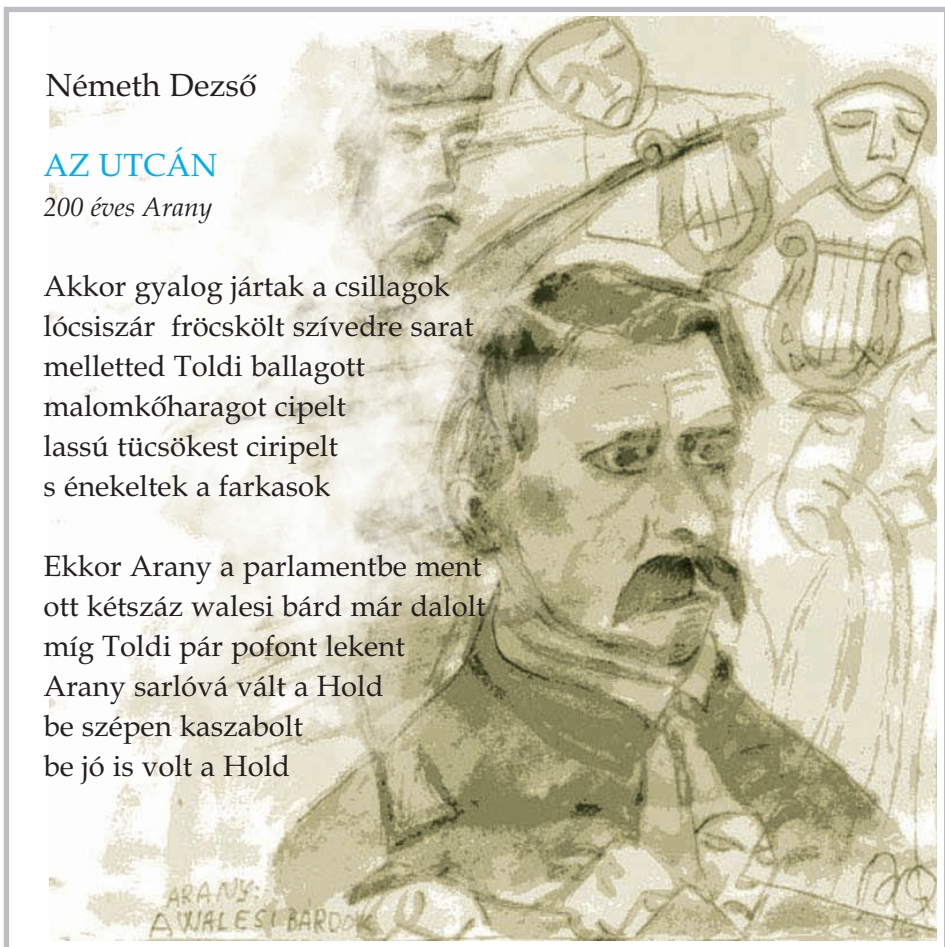
Németh Dezső

AZ UTCÁN

200 éves Arany

Akkor gyalog jártak a csillagok
lócsiszár fröcskölt szívedre sarat
melletted Toldi ballagott
malomkőharagot cipelt
lassú tücsökeket ciripelt
s énekeltek a farkasok

Ekkor Arany a parlamentbe ment
ott kétszáz walesi bárd már dalolt
míg Toldi pár pofont lekent
Arany sarlóvá vált a Hold
be szépen kaszabolt
be jó is volt a Hold

2017/6 124. szám

Kis LART az INTERNETEN! www.kislant.hu

Egry Artúr

VITORLÁK

ahogy ott ültem a hajó szélén
a kormány hűsen tenyerembe simult
kapitány vagy ma és vannak akik
kapitányabb kapitányok 'on the board'

tegnap 'lebontottam' a stéget
ahogy belerongyolt orrával a kedves
a robogó másfél tonnás vattatömeg
majd piheként száll el onnan a partról

nem aludtam az éjjel pedig számoltam
számoltam újra és újra mi ütött ki balul
szájtáti legénység csupa jóakarát
mind érti és ami fő erősen hiszi azt

jobban tudja a dolgát mint kapitánya
– kifutunk még ma! kifutunk az égre –
vitorlák helyükön kötelek befűzve
lekötve csomózva ami mozdul

fontos a rend majd a vihar zabolátlan
ritmusain siklik a lomha a nagy tehetetlen
és kifutunk most a viharban elhagyva
kikötőjét menedékét a jövőnek

odakint a tavon csattog a fock-shot
ahogy még elszabadulva várja a dolgát
nyűszít a csiga is s az öreg vitorlát
férfikezek húzzák-vonják fel a magasba

dől a hajó végre kifeszítve a vásznak
igaz mind poliamidból szőve a textil
mégis mégis lassan elfeslik a varrás,
foszlik mint napjaink lágy szövedéke

rohamokban tör elő a vad levegő
az árboc hajlik szinte fekszik a szélben
ahogy nyargal a szép test s a hullámok
a kajüt ablakait mossák végtelenül

csak a horizont biztos és a nap odafenn
mozog a minden és ujjong bennünk a reggel
mert repülünk mert hajózni akkor is most is
valami más míg újjbegyeinkben lüktet a vér

(Budapest 2006)

VONATON

kinézel az ablakodon
négyszögletes a kerek világ
sebesen távolodnak a
havas szántók és virágzó almafák

a fémszínű síneken
fénylő kerekcsészes csendes dühe forog
az elektronika uralta
világot kergető mozdonyok

idebenn fény van fűtés
a fülkénken átlátszó az üveg
az erőtől ring ez a bölcső
a motorban pusztai ménés üget

oly' szép elől az a mozdony
aranyos feszülő hetyke legény
fiatal nő szeme akad így el
a márvány farizom formás erején!

(Budapest 2005)

Lelkes Miklós

Levél József Attilához

Neked írom, a „Szépség Koldusának”.
Volt országodban koldus lett a Szépség.
Olykor eltévedt álmod volt az Isten, –
de a lelkedben vágy feszült, merész ég.

Minek írom? Hazád nem volt. Neked sem.
Képzelt tájaid hitted el Hazádnak.
Reménykedik a jót akaró Költő, –
míg a sínekre nem löki a bánat...

Meghaltál. Hányszor? Még ma is naponta
meghalsz, s hányféle módon eltemetnek!
Eltemet a közöny, a meg nem értés,
s egy éles világ átad gyűlöletnek.

S van gyűlölet, mely szeretetet színlel,
s Kereszt-jelkép alatt tolvajok lopnak.
Ó, jobb nem látnod ezt a csőcseléket, –
üldözőit gyönyörű Csillagodnak!

Ha Isten Szépség, s értelmes Szabadság
(eszmeként), akkor itt legyőzött Isten,
s volt seregéből mennyi bukott angyal
most a Sátánnak segít a szívekben!

Egyenes test beteg, földi Keresztfán...
...de átöleltek égi Messzeségek.
Legmesszebb lát, ki Keresztfáról néz Rád:
Múlt, Jelen, Vér, Valóság, széttört Élet!

Mit Hazádnak kívántál: képzelet volt,
Szépség, de Költő – Képzelet Tudósa,
Képzeleté, amely valóra válhat,
ha több csillag, több szív vezet majd jóra.

Minek írom? S Neked? Vagy csak magamnak?
Voltnak, s ami Lesz? Haldokló szívemben
Világ-Ninive piacán is ott vagy
Költő, Szépség, s Eszme: kigúnyolt Isten.
(2017)

A világ még olyan...

A világ még olyan, hogy benne hit
nevetséges bár, vaksi embereknek
eladható, kelendő áruként,
s angyal szárnya csillogtat giccsszerelmet.

A világ még olyan, – benne középkort
őriznek, akik reneszánsztól félnek,
és érdekük: vért ontsanak tudatlan,
egymással összevesztett szegények.

A világ még olyan: az önző érdek
van hatalmon, és szomorú szem láthat
Föld-sakktáblán bohóckodó vezért és
bűn-bábhadát, – hitleri figurákat.

A világ még olyan: szemét behunyja
szakadéknál, s közönyből szótt az álma,
s ha rápillant igazmondó tükörrre,
azt színleli: nem ismert önmagára.

Emberség küzd az embertelenséggel
a világban, s eddig előző vesztett.
„Az embernél nincs csodálatosabb”, – de
nagyobb csoda: mi mindent elfelejtett!

A költő? Ott él felejtő világban,
s még ha fél is, ő nem felejthet mégsem,
neki most is Lélek-idő parancsol, –
jövőből, mely csillagos messzeségben.
(2017)

Kisslaki László

Az igazlító disznó

Még édesdeden aludt a falu a friss dunyha alatt, amit András napra takart rá a hajnali hóesés. A kutyák szunyókáltak, s közben csak fél füllel figyelték a csendet; hisz egy hete már, hogy nem kujtorog tyúktolvaj a kertek alatt. Akkor és ott nyikkant utolsót a fogatlan nagypapa, azután már csak Kowalski, a cserzőtímár kutyája gombolgatta róla a vörös bundát. Azóta a róka-család mély gyászba dermedt. Pedig szegény öreg csak azért ment lopni, hogy mielőtt elviszi a vénség, hadd szopogasson még egyszer egy kis pipihúst.

A falu végén a Pipacs utcától már minden a grófé, csak a zsinagóga nem, meg az első ház, ahol az idős javasasszony, Buzucky Gida lakik. A lelkészözeveg ott élt az unokájával, Erzsikével. Az asszony nem csak orvosolt, hanem a faluban a legtöbb újszülött az ő keze közt bögött fel először. De arra is volt ideje, hogy vasárnaponként énekeljen a gyülekezetben. Na meg szerdánként kóruspróbára járt Koltai Zoltán karnagy úrhoz, aki hajdan még férjével tanult Sopronban teológiát.

Otthon persze a munka nagyját Erzsike végezte, hisz maholnap már virágra fakad a bimbózó szűz.

A róka kicserzett bőrét rég szárítón lengette a szél, s a szűcs már a szörme szeméhez keresgélt kacér üveget, hogy majd egy dáma nyakából villogjon a világba.

Szent Andrásra virradt, mikor Erzsike arra riadt, hogy éhes. Nem csoda, mivel éjjelre titkosat tervelt. Előző nap buzgón

imádkozott, s csak böjtöset falatozott, három búzaszemet, amire egy korty vizet ivott. De most mindjárt felkelti a kocát, megtudni tőle, hogy mikor megy férjhez? S aztán rögvest vág a kamrából egy darab szalonnát. Utána helyére teszi a nagypapa gatyáját a hagyatékládába, amit még este dugott titokban a párnája alá. Ugyanis az öregek szerint, ha András nap éjjelén férfiszagra fekszik, megtudja, ki lesz a párja.

S tényleg! Álmában szokatlan, új, ismeretlen örömet érzett egy szelídszemű bajszos, homályember karjai közt. Miközben ölelte a férfi, szerelmet, s boldog anyaságot ígért neki. Ahogy újra rá gondolt, kipattant az ágyból és csak úgy mezítláb, térdig lépett nagypapa csizmájába; pendelyére kabátkát kapott, s kisutytyant az udvarra.

Átlábalt a hóban a kocához, megállt s megvárta, míg zakatoló szíve megnyugszik. Keresztet vetett, és vad svunggal irdatlan nagyot rúgott az öreg tákolmány oldalába, hogy csak úgy döngött! Aztán fülelt, hányat is horkan a felijedt disznó? Ugyanis a hagyomány szerint annyi évre rá kötik be a fejét.

De mi ez? Egyet se rőffent a piszok! Ez azt jelenti a ráolvasó Sánta Bábi szerint, hogy a szüzet, hamarost tejjre hozzák, vagy pedig vízkeresztig hirtelenlakodalom lesz a házban.

Meghülyült ez a koca? Hiszen még pucér férfit sem látott, legfeljebb ha nem számít bele a firenzei képeslap a márvány Dáviddal, amit nagyanyja őriz az albumában.

Erzsike dühbe gurult, s vadul rugdosta az ólat, de a koca csak szuszogott, s erre sem rőffent.

Mire nagy nehezen visszalépdelt a

házba a csizmamarasztaló hóban, nagy-anya éppen forró vizet öntött a korpára, s belekeverte a disznó moslékjába.

- Te bolond lány - ingatta fejét, de azért mosoly bujkált a szeme szögletében.

Ha nagyapád élne, lelkész létére is elnézné a babonás praktikád, mert erre még mentség a korod. Egyébként hiába rugdaltad a deszkát, mert süket a koca. Malackorában fülére ment az influenza. Meg vőlegény-álmódáshoz nem tegnap kellett volna koplalnod, hanem ma. De most rohanok, mert mindenórás a rabbi lánya. Aztán ha a karnagy úr jönne a vasalt ingért, ne fogadj el pénzt - evvel fogta a szülészbatyut, és kifordult a kapun.

Egyébként Gida néni sosem kérdezte Zoltánt, hogy miért szolgálta külhonban zenével az Urat, ahelyett, hogy idehaza prédikálna? Még most sem, miután hazatért vagy húsz év után.

Erzsike, ahogy nappalira öltözött, még tököst aprított a moslékba, s úgy vitte ki a kocának. Most persze ébren várta az Ődisznósága! Rögvest bele is mártotta első csülkeit a vályúba, hogy nem forró-e, s csak aztán kezdett el reggelizni.

- Adj' isten, van itthon valaki?

A lány már visszafelé vitte a vödröt, mikor meglátta a kiskapu előtt várakozó urat. A karnagy gondolta, s törölte is a kezét a kötényébe, holott nem is volt moslékos.

- Tessék csak bejönni, nincs kutya! - kiáltotta messziről, és sietett a vendég elé.

- Te vagy az Erzsike, ugye? - de inkább mondta, mint kérdezte, mikor már a konyhában ültek a melegben.

Igen, de a nagymama szülni ment a rabbihoz, illetve segíteni - s elpirult, mert először volt négy szemközt férfivel.

Később, mikor eszébe jutott a találkozás, szégyenkezett, milyen liba is volt, mert csak dadogott, s folyton lesütötte a szemét. Persze, mikor olyanokat mondott neki az úr, hogy ő amilyen szép, s bizonyára sok az udvarlója, és ő biztos benne, hamarost bekötik a fejét. Közben úgy érezte, hogy a karnagy folyton férfi módra fürkészi az aranykeretes szemüvege fölött. Tán tetszem neki - s belebizsergett a fejbőre; mert arra gondolt, hogy igaz az a mondás, hogy jó megpihenni vén fa árnyékában.

Már jó idő eltelt az első találkozásuk óta, feltűnt a lánynak, hogy a próbák után a karnagy gyakran kíséri haza a nagymamát, hogy el ne csússzon a sötétben a csontfagyott, jeges úton. De Erzsike ráérezett, hogy csak őmiatta töri magát Zoltán. Tán a férfiember az elmúlás előtti szenvedély utolsó izzásával, mikor a maradék láng az égig csapódik, s a bárányfelhők bundáját perzseli, belé-szeretett. Múltkor a húsosnál, amikor őelőtte bárdolatott karmonádlit, mondta, hama-rost meglátogatja őket egy válaszáért, ami örökre eldönti maradék életét. Mikor este elmesélte otthon a találkozást, a nagymama mosolygott, csak annyit mondott, hogy cö, cö. Csak azt nem tudták, hogy ilyen hamar lesz vizit.

Egy decemberi este épp a levesnél tartottak, mikor beállított a karnagy egy szalaggal átkötött csomaggal, amiben egy gyönyörű porcelán bonboniere volt, s a deklijén egy pásztorábránd, sok birkával.

Biztosan bátorítást ivott Krausznál, mert félszege ellenére rögtön a tárgyra tért; kezét csókolt a nagymamának s megkérdezte:

Gida, akarsz-e a feleségem lenni? A nagymama rég hallotta becenevét férfitől, s

nem szólt, csak könnyes szemmel arcához szorította a férfi tenyerét. Erzsike, meg mint akit nyakon öntöttek, tágra meredt szemmel bámult a semmibe.

A birkák a deklírről meg oda se néztek; közömbösen legelték a porcelánmezőt.

Szegfű, a trombitáló tehén

Valami csodálatos volt, ahogy talicskán toltam Harmat Annát. Vadul loholtam vele, hogy csak úgy lobogott a haja a szélben, miközben kacagott, s ragyogtatta rám a csillagszemét. Pedig nappal volt. Aztán pihentünk a fűben. Anna hozzám bújt, én meg éppen simogattam volna, ahol még nem járt férfikéz, mikor a koca ordítása felriasztott mennyei álmomból. Nem haragudtam rá, hiszen reggelire várt, de legalább bizonyost tudtam, Anna lesz a feleségem, vagy senki. Tavaly még eszembe se jutott ilyesmi, mert ki vesz észre egy egeret? Pláne, ha az a kerítés mögül lesi a klottgatás csűrhenket. De mostanra szinte hihetetlen, milyen gyorsan nagylány lett.

Aznap a Kenderföldre mentünk répát egyelni, mert az már férfimunka egy hétéves legénynek - mondta Ica néni, a gyámom. Napnyugta tájt, ahogy hazahértünk, a szomszéd Lidi néni átszalajtott a grófi marhákhöz Bandi bácsiért, hogy jöjjön, mert baj van a Szegfűvel. Szegény alig fért be az istállóajtón, annyira felfúvódott.

Már ahogy kiléptem a kapun, megláttam Annát. Biztosan végzett már az etetéssel, mert kinn ücsörgött a többiekkel. Éppen Kapa Gizit nevelték, mert a kövér lány hiába fújta a tülköt teli tüdővel, az ökörszarv meg se nyikkant neki. Erre

Zamecsnik Lajcsi visszavette, s közben buzgón törölgette róla Gizi maszatos keze nyomát. Persze könnyen beszélt, hiszen értő kézben, remek hangszer - hangoztatta is elégszer. Még a násznépnek is szokta fújni a templomba menet. Engem nem érdekelt az a tulokművész, mert csak Annát bámultam, más szemmel, mint eddig. Csoda? - Ilyen éjszaka után...

Most is szép volt, mint egy angyal, ahogyan ott ült a padon. De nem ám púposan, hanem büszkén feszített. Hadd lássák, nem rétesalmát tart a réklijében. Én Görbe Sanyitól kértem egy slukkot, aki éppen a bodza mögött bagózott; mért is titkolnám a mátkám előtt, hogy már dohányos ember vagyok. Ekkor váratlanul Annához hozzálépett az a marha Zamecsnik, s hirtelen egy békát dugott a réklijébe. Én megdermedtem, hogy egy égi tüneménnyel merészel ilyesmit. Gondoltam, behúzok egyet a pizsoknak, de hát ő már majdnem levepte, s az elsőt is háromszor járta a nagybetűk miatt. Anna szeme azonban meg se rebbent, csak nézte a nevető bandát. Még a lányok is kacagtak, s jópofának tartották a dolgot. Én persze csak látszataból röhögtem, miközben majd megszakadt a szívem.

- Na, te lány! Akarod, hogy kivegyem? - kacsintott rá Zamecsnik, s vágyódva bámult a két halomra.

Anna méltó volt a szerelmemre. Még csak válaszra sem méltatta, hanem benyúlt a blúza alá, s ahogy kihúzta a kezét a békával, már szájon is vágta vele Lajcsit. A szegény békula akkorát csattant a kárvalott arcán, hogy a kapirgáló tyúkokság felkapták a fejüket: - azt hitték, kánya ment az ablaknak. Persze, hogy mindenki röhögött, csak Zamecsnik vörösödött el a

szégyentől. Én is derültem, de Lidi néni kiordított, hogy mi a rosszabbra várok, tán arra, míg kidurran a tehén? Erre rögvést nyakamba szedtem a lábam.

Egy órára rá már nyargaltam is vissza az öreg üzenetével, hogy mi a teendő, míg megérkezik.

- Részeg az a Bandi? Honnan szereztek most húsleveset? Jó lesz kömény is – dohogott Lidi néni, és fürgén vizet tett fel forralni. Aztán hosszúnyakú, kiütött talpú üveget keresgélt, amivel majd kivezeti Bandi bácsi a felgyülemlett bendőgázt a tehénből – tényleg így mondta az öreg. Én közben pokrócot raktam Szegfű hátára, s azt locsolgattam hideg vízzel. Sajnáltam szegényt, mert biztosan szenvedett, ahogy ott állt púposan és csikorgatta a fogait. Meg időnként böfögött. Az öreg tehéntudós hiába üzente, mégse tudtuk Szegfű mellső lábát a jászolba tenni, hogy feljebb legyen a feje, mert minduntalan a hasa felé kapott a lábával. Na meg nehéz egy szarvasmarhát megemelni.

Végre mikor megjött Bandi bácsi, csak ránézett Szegfűre, s mondta: hála Istennek, nem kell a trokár.

- Az magyarul szúrccsap, amit beleböknek a bal horpasz tájékán – magyarázta, mert látta, hogy értetlenül nézek rá.

- Ha nincs üveg, a lámpacilinder is jó – szólt Lidi néninek, aki még mindig keresgélt.

Én nem szóltam, csak kimentem az istállóból. Rá egy percre rá már hoztam a túlköt az eperfa alól, ahol Lajcsi a tarisznyáján hagyta. Szerencsém volt. Nem vettem észre, mert épp nagy hévvel kidobást játszott a társaság. Annyira siettem vissza, hogy nyitva felejtettem a kaput. Bandi bácsi csak nevetett, s azt mondta, hogy ez

a legjobb gyógyeszköz a Szegfűnek. Aztán becsúsztatta a szarukürt végét Szegfű hát-sójába, olyan mélyre, hogyha az udvarban körbehajtja, ne csússzon ki a helyiből. Aztán levette az ostort a szögről és hirtelen nagy svunggal végigvágott a gyanútlan beteg hátán. A váratlan csapástól a tehén megugrott, s közben olyat reccsent a tülök, hogy a nyárfáról ijedten rebbentek az ég felé a varjak. Szegfű meg kirohant a nyitva hagyott kapun a nagyvilágba. Ami ez után következett, aki látta, még a halálos ágyán is derült, ha eszébe jutott a száguldó tehén, miközben a vágta ütemére boldogan harsog a kürtje. A csapat gyerek rögtön abbahagyta a kidobást, és úgy röhögtek, hogy néhányan állni se tudtak. Csak Zamecsnik káromkodott, hogy ezután sose fúj bele a tülökbe. Én rögtön a tehén után vettem magam. Lidi néni messze lemaradt mögöttem, Jani bácsi meg el se indult. A keresztnél is csak azért értem el Szegfűt, mert boldogan bevárt. Hiszen hallhatta az utca népe is, ahogyan gyógyítja a rövid vágta.

Mikor diadallal visszaballagtunk, Annának még könnyes volt a szeme. Gondoltam, nem csak a nevetéstől, hanem az irántam való csodálat és a szerelem is benne csillogott. Később Zamecsnik megbékélt, amikor megfeleztük a pengőt, amit Lidi nénitől kaptunk. Elhatároztuk, ezen túl fúvódáshoz mi megyünk gyógyítani.

Máris elképzeltem, mire majd egybekelünk Harmat Annával, addigra biztosan összefűjnek nekünk egy házra való a tehenek. Később elmondtam neki a boldog jövőnket; nem szólt, csak meghatódva mosolygott.

Mint pár évvel később én is, mikor újra eszembe jutott a hajdani szerelmem, Harmat Anna.

Permay Zsuzsa

Vigaszkereső

Neszez az éjjel, árnyai lengék.
Könnyű álmokból sejlik fel titka,
lebben a függöny és olyan mintha
a holdas ablak előtt te lennél.

Áttetszőn lebegsz, kezéd se ér el;
ha hozzád szólnék, hallanál talán.
Vajon én vigaszt kapnék-e apám?
Mielőtt eggyé válnál az éggel.

*

Majranek Krisztina

Belső béke

Esik az eső, kopog az ereszen
Hallgatni ezt oly nagyon szeretem
Surrogó hangja lágyan nyugtató
Természet-dala édesen altató.

Cseppjeiért kinyújtom a kezem
Lassan tele lesz velük a tenyerem
Apró víztükrök formálódik benne
Olyan, mintha kis tavacska lenne.

Látom tükröződni felszínén az eget
Rajta kékes-szürke fodrozó felleget
Gyönyörű tájkép egyetlen cseppben,
Némán elmerül a végtelenben.

Barcs János

Várják a választ

- álom -

Beállt az éjszaka, sötét van.
Nem látod arcomat a Holdban?
Távolról csak pisla fény látszik: –
s alatta két élet bokázik.

Nem szólnak, nem is énekelnek,
mindketten nagy álmot cipelnek.
Testén kúsznak sötétlő tájnak
s a Dráva felé kiabálnak.

Megrémülnek s messzire jutnak,
örülnek teljesült álmuknak.
A borókás alatt megállnak: –
s lélekben valamire várnak.

Várják a választ, úgy reszketnek:
hallgatnak az elrabolt kertek.
Eltűnt a fény, holt az éjszaka;
nincs rá szó? Mondd mi az oka?

Hajnali madár kezd vallani,
csak tudnám, mit akar mondani?
Száll a remény, álmodva látják
az égből világító lámpást!

Szigethalom, 2014. január 31.

Kun Tibor

Az összes imám

Bennem törik szét
Az üres világ
Benned születik
Újjá az összes
Imám

A tágas kertbe
Üres kézzel
Érkezve megértem
A végére
Szerettünk csak
Bele az életbe
Mindketten

Az ég most
Tört fényével
Rajzolja ránk a
Régi szerelmet
Elhalványul
Tenyeremen a
Barázdált erezet

A semmibe dől

Megremeg a föld
És a templom tornya
Is a semmibe dől

Hiába mondunk
Imákat hogy végre
Legyen vége

Ha fejük felett
Az égbolt most
Mégis kettéreped

Átfordul a számlap

Már csak némán
Nézem ítéletét
Ahogy a számlap
Átfordul
Életem felén

Nem vádoló
Már semmivel
Sem az eget
De kezeimből
Még nem engedem
El a gyöngyszemeket

Csönddel válaszol

Elfogynak belőlem
Lassan az utolsó
Verssorok, de az
Égbolt felett még
Most is ragyogok

Nézem a reggel
Száz ezer arcát
Meghallom
Benne vonatok
Zakatolását

Ablakra tapadnak
Az éjjeli álmok
Többé nem
Láthatok Benned
Délibábot

Ajtóm már
Bezárul lassan
A néma égbolt
Most csöndeddel
Válaszol

Farkas András

A nők eluralták az álmom

Reggel, az éjszakai rajcsúrozások miatt (felkelek írni) visszafeküdtem. És három név volt a számon, mikor ébredtem. Héra, a tehénszemű istennő, Zeusz testvére és felesége, a jog szerint, a Heszperiszek, arról, hogy tényleg vannak, csak a későbbi vizsgálatok győztek meg, tehát nem csak álmom, és a gyönyörű nevű Danaé, akiről szól Tiziano festménye, s az ismertebb, a Klimt-féle, ahol összekunkorodva álmában fogadja be az isteni megtermékenyítést, az aranyesőt.

Ez a három nő, sehogy nem jön össze egy novellába. A legkisebb közös többszörös Zeusz. A feleség, nimfák, és egy szerető. Az utóbbi nehéz dió, mert az apa jóslatot kap, hogy unokája megöli. És ezért az argoszi Akisziosz, az apa udvarlóbiztos érczárkába záratta Danaét, a leányt, és Janus Pannonius egyik Pajzán Epigrammája épp erről szól:

*Ám szépségeidet bezárva őrzöd,
mint hajdan Danaét aranyesőként
megtermékenyítő Zeus apósa,
Árgus szemmel a Perseus-szülő nőt.*

És Babits Mihály is beszáll a költői versenybe, és pajzán soraival reszketteti meg a no szex csoport képviselőit:

*Ó te kedves, mért nem vagy most tiszta meztelen,
hogy napernyőd napos árnyát élném testeden,
s szomjas hússal innád ezt az égi aranyat,
mint Danaé teste hajdan görög ég alatt!*

Szóval az apa a sáros. Akisziosz király teszi ezt lányával, de érczárka ide, érczárka oda, Zeusz megtalálja a módját, hogy Perszeusz megszülessék. Az apa Perszeusz születésére éktelen haragra gerjed, és egy ládába zárhatja őket, és a tengerbe dobhatja. Szeriphos szigetére vetődnek. Ahol a király Polüdektész felkarolja őket. Beleszeret Danaéba, de az elutasítja szerelmét. Ezét utasítja Perszeuszt, hogy ölje meg Meduszát, majd ezt teljesítve és visszatérve a fiú egy diszkosszal véletlenül fejbe veri Akiszioszt, és így a jóslat beválik.

És már itt is vagyunk a másik két vagy isten tudja hány hölgnél. Ugyanis az egyes források más és más számot jelölnek meg a Heszperiszekre nézve, 3-4-7 forognak közszájon. Mi a józan hármast választottuk. Érdekes a nevük. Az anyjuk Nüx, az éjszaka istensége, az apjuk Erebosz, a sötétség ura. Ők ha hárman vannak, akkor Aegale a

pompázó, kápráztató fény, Erütheia a bíborló, Heszperieia az alkonyuló.

A három Heszperisznak feladata is van. Héra gyümölcsöskertjét őrzik és ápolják. Ott teremnek az örök ifjúság és halhatatlanság almái. Már én is elküldtettem értük. Nos, hát mindenkinek ez a dolga, almát lopni, és Medúzát vagy valami hasonló szörnyet ölni. Így van ez Héraklésszel is. Mivel Héraklész nem tudta, hol keresse Héra gyümölcsöskertjét, útba esett neki a sziklához láncolt Prométheusz a Kaukázusnál. Annak a máját tépte folyton a keselyű. És Héraklész megsajnálva a donort, hát megölte a keselyűt. És hálából azt a tanácsot kapta Prométheusztól, hogy ne személyesen lopja el az almákat Héra gyümölcsöskertjéből. Hát így is tett.

Héraklész megkérte Atlaszt, hogy szerezzen neki három aranyalmát. Addig majd tartja az égboltot helyette. Atlasz ellopta a három almát, és most rájött, hogy elég tré ez a munka, az égbolt tartása, és gondolta, ráfelejtí Héraklészre. Aki látszólag bele is egyezett. De azzal az ürüggyel, hogy egy párnát rakhasson a vállára, megtartatta az eget Atlasszal egy pillanatra. De ebből aztán sok pillanat lett. Mert fűtyörészve a három almával eloldalgott Héraklész.

Az almalopásnak az lett a következménye, hogy a három csajnak a továbbiakban el kellett viselni egy százfejű sárkányt, Ladónt, aki segítette őket Héra gyümölcsöskertjének megvédésében.

Ezért nem érkezik a szállítmány. Pedig igencsak szükségem lenne a halhatatlanságra.

Az impresszió...Tengernyi festék

„Impresszió: a felkelő nap. Hát impressziónak impresszió! Biztos van benne impresszió. És micsoda kötetlen, micsoda merész kivitelezés. Még a tapétacsíkokat is gondosabban illesztik egymáshoz, mint ezt a tengernyi festéket.”

És a lágy szél csak hozza a tavasz illatát. És életöröm és gyönyör sugárzik mindenből, és nincs számunkra könnyör / ület, lehordja őket mind alja népnek a kritika, hogy merik a hagyományokat, a ragyamányokat, a szadavárákat, a kaszablankákat, a konvenciót, a kompressziót, a kommunizmust, a manierizmust, a klasszicizmust így félre rúgni, semmibe venni, mintha nem is lett volna. Elég ebből. Zeusz, te még talán vagy. Mert a Római Pápa az itt nem illetékes, csapj le nyilaiddal, nem lehet egy új kor: az Impresszionizmus.

Farkas András

A élet értelme a fekete zongorákkal

És jöttek, csak jöttek sorban.
 Hatalmas hangverseny-zongorák.
 És mindegyiken csak egy hangot.
 Le kellett ütnöm nyomban.
 Az elsón a legmélyebb hangot.
 És a következőn a következőt.
 És csak jöttek, jöttek sorban.
 És a fedelük feltámasztva.
 Hogy jobban hallatsszon a hang.
 A reggeli messzi mély harang.
 A szerelemnek súlyos vére.
 A szeretetnek szenvedélye.
 Az életemnek újabb vétke.
 A leányoknak legszebb éke.
 A vétke, az éke, az étke.
 Csak öltöztek mind feketébe.
 A földön csak szabadon.
 A légben csak lakaton.
 Lezárva a veremben.
 Kizárva kényelemben.
 Letaglózva félelemben.
 Csak ütni kellett az új hangot.
 Nem maradt semmi utána.
 A reménytelenség éjszakája.
 A szerénytelenség vétke.
 A szemérmetlenség kékje.
 S hangok már középén.
 Jöttek sorba szerényen.
 A normál Á, a barna.
 Le kellett ütni, Isten barma.
 A hang tiszta volt és fénylett.
 Zongorista már nem remélhet.
 Semmit, mert ez a sorsa.
 A hangokat nyomni sorba.
 És végre jött a magas cé.

A két vonalat ő szereté.
 Ha megszólalna ő is.
 A zsebkendő tele sírva.
 A nő csak várt a pasira.
 De szólt helyette reggeli pacsirta.
 És jöttek a zongorák szépen.
 Ahogy jöttek, elmentek ekképpen.
 Köddé váltak a hatalomban.
 Maradt, mint pusztá lég nyomban.
 A billentyűk elefántcsontból.
 Villogtak a tisztaságtól.
 A kortárs zenének vége.
 Itt az új, új szenvedélye.
 Már csak három billentyű volt hátra.
 És átmertünk, bele az éjszakába.
 És nem láttam, hol kell nyomni.
 Az utolsóhoz gyorsan léptem.
 De nem ő következett, még nem.
 De lenyomtam azt akarva.
 Szűnjön meg a sok mihaszna.
 Zongora az én koromban.
 Az évek mentek hatalomban.
 És ezzel csak nem lett vége.
 Elszúrtam valahol ezt téve.
 Tegnap este kihagytam kettőt.
 És látnom kellett a teremőt.
 Az ujját, a mutatót rám emelte.
 Ezért még bűnhődni fogsz beste.
 Te reménytelen, haszontalan.
 Miért nem ütötted le sorban?
 Mibe került volna elvégre?
 A csoda játékodnak vége.
 Most mindjárt mehetsz a pokolra.
 Az ujjával csak fenyegetett.
 Mert nem küldött ő sehova.
 Se mennybe, se pokolba.
 Mert ateista a zongorista.
 Nem való sehova, még pokolra.
 Sem a legrosszabb teste.
 Az élet értelmét kereste.

És talált halomnyi gyászt.
És elküldött minden nászt.
A nőket messzitől kerülte.
Az Istent sohasem tisztelte.
Mert hozott ennyi fájdalmat.
Igazságtanságot és rágalmat.
És vigyorogva csak nézve.
Hogy megy bele tönkre a népe.
Miért teremtetted az embert?
Ha gyámolítani már nem kell.
S felkelt a földről a zongorista.
Szeme az Istennel szembe nézett.
És a sárga földig lehordta.
Mert lett egyszerre goromba.
S minek a rengeteg zongora.
Adnál inkább az embernek enni.
Nincs más hátra már
Ebből a világból elmenni.
Hol Isten az úr.
Pedig nem érdemeli.

Vegyétek

Tehát, csak vegyétek és egyétek, ez az én testem, és a gondolataim legmélyebb bugyrai. Akinek nem tetszik, olvasson Kurz-Mahlert, Kosáryné Réz Lolát. Van lektűr választék rendesen. Én gúnyos, súlyos vagyok, tragikus és fenyegető, formabontó és szerethető, a szerelemmel visszaélő. Perverz, profán, pincetemető, teremtő és beképzelt, kerítő és elképzelt, holtakat gyalázó és élőket magasztaló, elő- és utóítéletes, ostoba és tökéletes, szerelmes és fűzfapoéta, hajnali pacsirta, ki dalával a reggelt telesírja, ítéssz, és vátesz, kisszer és nagyravagyó, egy szóval proféta a javából.

Zajác Edina

Délibáb

Eléd fektetném a Napot,
az évszakok fölött uralkodó fényes grófnőt,
de a földi törvényeket nálam jobban tudod.

Ott tündökölsz a tiszta hóban,
akár porcukor-homlokú, csintalan angyalok
a karácsonyesti hideg ravatalozókban.

Míg kicsinyke kezük összefagy,
szétrongyolódott délibáb-létembe bújtatlak,
a múlhatatlanság bársonyfekete inge vagy.

Esténként

Esténként habos időmororzsákat szórok eléd,
s te szelídebb lettél,
akár a mennyböltöt hasító galambok.
Add nekem lélegzetnyi élted egynegyedét,
hogy a nehéz sugarakban kibomló
fekete hajam betakarja
a halál felém nyújtott, fehér csontvázkezét.

Rongybabák

Hol vannak már gyermekkorom rongybabái,
azok a loboncos fejű, rejtett csodák,
akik méregették dülledt, nagy szemekkel,
szívdobogás nélkül melyikünk ostobább?

Kisimíthatatlan ráncaimat lesték,
ők égtek, míg én sejtettem a lobogást,
szájuk széles mosolyú parttalan meder,
bentről sügták, a csendet magadért kiáltsd!

Somogyi Dénes

Kőfaragók Pesten

A szomolyai kőfaragóknak híre volt ekkortájt az országban.

Nem is lehet rajta csodálkozni, ha az egri templomoknál végzett jó munkájuk híre eljutott az Országházhoz is, ahol felfigyeltek munkájukra és meghívást kaptak, hogy az épületkolosszus felújítási munkáiban vegyenek részt. Így kerültek fel a fővárosba az 1940-es években, ahol jól megfizették munkájukat.

Az egyik kőfaragó, B. Lukács, szélesre tárta a vesszőből font kikaput és úgy nyitott be V. Laci szabómesterhez, kezében egy szakadt nadrággal. Mint mindig, most is jókedvűen köszönt a mesternek, aki varrógépe fölé hajolva, egy szoknya varrásával volt elfoglalva. Varrt ő nemcsak a férfiaknak, hanem a nőknek is, hiszen mindenhez értett:

- Adjon Isten Laci sógor! No, miképpen megy az iparod? - kérdezte a kőfaragó.

- Nem megy az, ha nem csinálják szívesen! - válaszolta a kérdezett, miközben tovább varrogatott, hogy kihasználja napnak minden percét, mint szorgalmas embereknek legtöbbje.

- Felfogadhatná mán engemet inasodnak, mert én is szívesen megmérícskéltem volna annak a szoknyának gazdáját, amelyiket most varrogatsz.

De tudnám, hol kell méregetni a szoknya bőségét, meg aztán, hol kell elhuzigálni mérőszalagot a lábai között.

Erre a beszédre abbahagyta a varrást és mosolyogva mondta: - Semmi sem

lehetetlen Lukács sógor! Majd mondom Borcsa mamának, hogy következő szoknyájának elkészítéséhez te akarsz róla levenni a méretet! Jövőre úgy is varrat magának egyet, mert akkor lesz nyolcvan éves és akkorra egészen biztosan varrat másikat is.

Kőfaragómester bevörösödött erre az ajánlatra egy pillanatig, de következő percben már kivágta magát zavarából:

- A fene enne meg! Bizonyistén mondom neked, nem gondoltam volna, hogy egy ilyen vénasszony, ilyen tarkavirágos szoknyát varrat magának!

- Már pedig ez a szoknya Borcsa mamáé lesz, ha hiszed el, ha nem. Ha jön érte, majd mondom neki, hogy te szeretnél mérícskélteni lábai között.

- Nehogy mondjad mán, mert ha rám mosolyogna, és közben meglátnám az egyetlen fogát, kitorne a nyavalya ijedtemben! Ha hiszed el, ha nem (*szomolyai mondások egyike*). Inkább ott maradok Pesten még hétvégeken is, és még havonta se járok haza, csak ne találkozzak ezzel a seprős boszorkánnyal.

No, de felejtük el, mit mondtam előbb, mert sürgős varrnivalót hoztam. Nem bánám, ha félre tennéd ennek a nyavalyás vénasszonynak lagzi sátor nagyságú bő szoknyáját, és ezt a nadrágot vennéd pártfogásod alá, mert hét elején elvinném magammal Pestre.

- Ha annyira sürgős, akkor meg is várható! Legalább addig elbeszélgetünk arról, hogy mi újság van az Országházban, van e még sok naplopó ottan?

- Ha annyira sürgős, akkor meg is várható! Vagy beszéljél már arrú, hogy

telnek napjaitok, annyi okos ember közelibe, a fene enné meg valamennyit!

– Hát, ami azt illeti, tudnak ezek a pestyi urak élni, a mán aztán szent igaz. Olyan futkározással rohangálnak ide-oda, mintha falusi ember sorsa intézésében kopna el a lábuk csonkára.

– Ott egye meg őket a fene, ahol vannak. Azzal a nagy tuskónyi fejükkel. Nem tudnak mást tenni, mint újabb adókat kitalálni. Azt mondom én neked, inkább arról beszéjjé mán, mint meggy sorotok odafenn. – kérte a Pesten dolgozó Lukácsot a munkájába temetkező szabómester. A kőfaragó nehezen kezdett hozzá, ezért a szabómester sürgette:

– Beszéjjé mán no, had hajjak én is valamit! Aki nem mozdul ki a falubú, a bizony nem sok újságot hall és szívesen meghallgat mindent. – mondta a Pestre járó kőfaragónak, aki a nadrágjára várt műhelyében 1953 táján.

– Két hetente járunk haza, így aztán minden második héten a pesti kocsmákban iszogatunk. Tudod Laci sógor, elmondok én neked egy esetet. Úgy kezdődött a zegész, hogy sörözgettünk a kocsmában, amikor egy cirkuszi plakátot vettem észre, mire aztán el is mentünk, pedig jó be vótunk szíva.

Mondták, hogy lesznek ottan tornászok, zsonglőrök, bohócok, bűvészek. De most, kivételesen lesz még ott egy világhírű hip...hipo...hipozőr is, akinek olyan ereje van, hogy a zegész közönséget egyszerre el tudja hipotizányi. Különösen ez érdekelt minket. Azzal kezdte, hogy bemutatkozott, nagy hajlongások közbe. Még mondtam is magamban; nocsak, no-

csak hajlongjál ebfajzattya, engemet nem csapsz be, mert attól én sokkal okosabb vagyok! Nem ismeresz te engem! Nem ismered még a szomolyai kőfaragót!

Mikor aztán bemutatkozott, olyan gögösen nézett, mint Panni nene kendermagos kakasa a trágyadomb tetején. Önként jelentkezőket kért fel magához. Öt férfi, meg három nőszemély felment a színpadra. Kérdezte, hogy mi a kedvenc állatuk. Aztán, ki mit mondott, annak varázsolta. Utána kérte, mutatkozzanak be a közönségnek. Aki kacsát választott hápogott... Ha hiszed el nekem, ha nem. Mert így történt ez! ... Ne tudjak innen elmenni, ha most nincsen igazságom ...!

No, no... Hol is hagytam abba..., a fene enné meg, nem érdemes mán engem megállítani, mert aztán nem tudok visszakanyarítani mondókámhoz. Hogy a zíz enné meg ezt az egész világot.

No, szóval, ott hagytam abba, hogy hápogott, aki kacsát választott. Aki libát választotta kedvenc állatának, bizony olyan szépen gágogott a jérce liba hangján, hogy Borcsa mama gúnárjának pezsgett volna a véri, ha azt meghallja. Aki meg kutya lett, az ugatott, a kakas kukorékol, a ló nyerített.

No, hogy a fene enné meg, ez aztán mán nekem sok vót. Mindjárt rágyöttem, hogy ezek a mocskos emberek összeszéltek ezzel az ördögfajzattal, aki bizony sok pénzt ad nekik ezé a disznóságé.

– No, megálljatok csak sunyi gazemberek, egy szomolyai kőfaragót akartok becsapni? Hogy a zíz enné meg ahol egy

ilyen disznó ember van, mint ez a hipozór.

– Nem úgy van az, hé! Engem hipozájjon el kend, ha tud! Ne csapja itt be a hiszékeny embereket! – kiáltottam magamból kikelve. Ebbe a gazemberbe még a vér is rögtön megát. Nem volt ő ehhez szokva!

– Nem hiszi el? Akkor győjjön fel!

– Fel ne mennyé mán! Még valami bajod eshet. – szótak a társaim aggódva.

– Még, hogy én ne mennyek! Olyan Isten mán nincsen ezen a világon se! – kiáltottam és mentem is rögvést a színpadra. Kicsit ingadozva, mert be vótam szíva, hiszen a kocsmábú gyöttünk. Amikor felértem, a szemi közé kiáltottam:

– Hajja e kend?! Engemet hipozzájjon el, ha tud!

Nézőtéren nem hallaccott egy pisszés se. Ez az ördögfajzat leültette egy hosszú padra az előbbi állatsereget, aztán felém fordút nagy gögösen:

– Nézzen a szemembe!

– No, a fene enné meg ezt a mocskos gazembert, még azt hiszi, hogy nem merek a szemibe nézni. Hogy megmutassam a bátorságom, egyenesen a szemi közé néztem. Ha hiszed el nekem, ha nem, én bizony a többire nem emlékszek! Arra emlékszek még, amikor azt mondta:

„Köszönöm, a helyire mehet! ”

Én ballagtam a helyemre, de a közönség gúnyosan nevetett rám, és ez bizony nagyon bántott engemet.

– No, de, mi történt aközben, amikor szemibe nézté, meg amikor azt mondta; köszönöm, a helyire mehet? – kérdezte türelmetlenül a szabómester, akinek már

hosszú percek óta nem berregett a varrógépe.

– Társaim osztan elmondták, hogy amikor a szemibe néztem, rögvést ezt mondta: „Te egy tehén vagy! Mutatkozzál be!” Ekkor a közönség felé fordulva, a kezedet is a földre tetted és meghajoltál illedelmesen, majd olyan hosszút bögtél, hogy bármelyik tehénnek becsületére válna még a falunk csordájában is. Majd ezt mondta; „most bögjél még hosszabbat

a közönségnek.”

Lukács Ernő illusztrációja

Ekkor aztán akkorákat bögtél, hogy a közönség nem akarta abba hagyni a nevetést, a tapsolást. Mindenki elégedett vót a marhasággal. Ha hiszed el, ha nem, ne tudjak innen elmenni, ha nincsen most igazságom. Mikor aztán kitapsolta magát a közönsége, feléd fordult:

„Nagyon jól viselkedté! Minden parancsomat teljesítetted, ezért megérdemelsz egy kis szénát.”

A személyzettel szénát hozatott. Még egyikük megkérdezte, elég lesz-e egy öllel, de a mester azt mondta, ne pocsékolják, mert a cirkusz többi állatainak is kell, nem-

A szabómester, aki eddig száját tátva hallgatott, most elkezdett nevetni olyan jóízűen, hogy még a könnye is kicsordult. Nemcsak a könnye csordult ki, de a kőfaragó nadrágjának mindkét szárát úgy összevarrta, mintha féllábú ember lenne. A kőfaragó azonban nem volt tekintettel rá és ezért tovább folytatta a társai elmondását: – Amikor a szénát behozták, a hipozó mester szót ismét hozzád:

„Köszönd meg!”

Erre aztán ismét négykézlábra ereszkedve, megint egy nagyot bőgtél. Miután így megköszönted, a mester ismét szót: „No, egyél csak, megérdemled, mert minden szavamat teljesítetted!”

Erre te olyan jó étvággal etted, mintha a legkedvesebb eleségedet ennéd, majd ismét szót: „No, jól van mán! Nem kell mindet felzabálnod, mert ha holnap is téhen leszel, akkor nem lesz mit a bendődbe tömnöd! Meg aztán, mit esznek akkor a cirkusz többi állatai?”

Közönség annyira tapsolt, hogy nem akarta abbahagyni. De ezt mán te is hallottad, mert ismét magadnál voltál, csak a szénát köpködted mindenfelé, amikor botorkáltál lefelé a színpadrú.

Ezt mondták nekem a társaim Laci sógor, ha hiszi el nekem, ha nem.

A szabómester ekkor vette észre, hogy összevarrta a nadrág szarait és újra kell varrnia a kőfaragó nadrágját, ami eltartott egy darabig. De már nem engedte, hogy Lukács sógor kőfaragó egy újabb történetbe kezdjen.

Török Nándor

Közöny

Az egymás melletti békés magányban
a tegnapi csönd hűvösen lesben áll,
s a gondolatok,
mint kimondatlan vádak
csobbanva válnak semmivé,
mihaszna kavicsként merülve el
a lét lecsapolatlan mocsarában.

Gyász

Valaki szelíden irányítja kezed,
szívedben a mihaszna ürre vigyáz.
Kongó szavaidban mindig ott van veled,
fáradt mosolyodban ott pihen a gyász.

A tűz

Robbanó gázokban fogant,
Napból csorduló vigasz.
A zord ég háborús nyila:
féled, s nem tudod, mi az.

A Föld méhének gyermeke
kitörve szférákba vágyik.
Pusztítani ő sem akar,
mindig a másik, a másik.

Felfoghatatlan plazma-lét,
misztikus, ősi lobogás.
Fájdalmas-félelmes gyönyör
füstjébe fulladó tudás.

Szűcs-Németh Erzsébet

REVÍZIÓ -VÍZIÓ

Emlékezés Ady Endrére és József Attilára

Kerek évfordulóját ünnepeljük idén Ady Endre születésének (1877. nov. 22.) és József Attila halálának (1937. dec. 3.). Egyszerre emlékezni rájuk/róluk: nem az egymáshoz közel eső időpontok miatt méltó és érdemes. A helyénvalósága ennek az alábbi József Attila-versből kiderül.

A d y e m l é k e z e t e

– Meghalt? Hát akkor mért ölik naponta szóval, tettel és hallgatással is?
Mért békítik a simák alattomba,
lány-duzzogássá haragvásait?
Földön a magyar és földben a költő,
dühödt markába rögzöket szorít,
melléről égre libbent föl a felhő,
de tovább vívja forradalmait.

A televény titokzatos honában
izgat tovább, nem nyugszik, nem feled.
Ezer holdon kiált és haragjában
szeleket űz a Hortobágy felett.
Szeleket, melyek úri passzióból
a begyűjtött kis szénát szétszedik
s a süllyedt falun fölkapják a hóból
Dózsa népének zsuppfedeleit.

Teste a földé. Földművesé lelke,
ezért koppan a kapa néhanap.
Sírja három millió koldus telke,
hol házat épít, vet majd és arat.
Verse törvény és édes ritmusában

kő hull s a kastély ablaka zörög, –
eke hasít barázdát új husában,
mert virágzás, mert élet és örök.

1930-ban született e vers. Kiváltója a Toll című folyóirat, mely minden aktuális társadalmi, politikai, művelődési kérdéshez hozzászóló lap volt.

1929-ben, Ady halálának 10. évfordulója alkalmából vitaindító cikkel fordult a magyar nemzeti közélethez. Ez volt az Ady-revízió. Kosztolányi keményen bírálta a költőt, azt bizonygatván, hogy Ady mennyire nem tudott – szerinte – verset írni. 1929. július 14-én jelent meg a cikk, melynek címe: Az írástudatlanok árulása, „különvélemény Ady Endréről.”

Kosztolányi sose szerette Adyt, s most vette a bátorságot ennek bevallásához. Füst Milán szavaival szólva: „világéletemben utálta.” Dénes Zsófia szerint még a szobából is kiment, ha verseit olvasták előtte. Babits emlékezete szerint Karintyval együtt „órák hosszát tudták gúnyolni és parodizálni.” Halasi Andor úgy emlékezik, hogy „Adyt folyton szidta. Nem tartotta – parnasszusi értelemben – költőnek, mert a verseiben politizált. Költeményeit tömegükben elítélte formahibák miatt.” Kosztolányiban az évtizedeken át magában hordott, s végül az Ady-revízióban nyíltan feltörő ellenindulatot a művészféltékenység okozta.

Scöpfli Aladár szerint: „Nem bírta el határtalan öntudata Ady elsőbbségét.” Meggyőződése volt, hogy előlük, érdeme-sebbek előtt veszi el a levegőt egy mester-segesen megnövelt hírnév.

Részlet a Kosztolányi-cikkből: „(...)

Pontról pontra elmondom, úgy, ahogy bennem él, mi idegenít el ettől a költészettől. Véleményemet nem tartom csalahatatlannak. Csak egy ember szava ez. De egy olyan ember szava, aki pályája során elégszer tanúságot tett arról, hogy hű egyetlen meggyőződéséhez és hitvallásához, az irodalomhoz, s a jobb-és baloldal íróit pártatlanul ítéli meg. A vitairat természetéből folyik az is, hogy nem időzöm ama versei mellett, melyeket az elsőik között ismertem el, hanem csak a különbségeket emelem ki, melyek elválasztanak tőle, s munkásságát a szememben inkább ellenszenvessé, mint rokonszenvessé teszik, inkább korccsá, felemás-sá, mint egésszé és tökéletessé.”

Bírálta felületességét, frázisait, önis-métléseit, s messianizmusát, mely részint miszticizmusban, részint küldetéstudatban nyilvánul meg, de amelynek valódi értelme, jelentése homályban marad. Ady politikai költő is lévén, ami Kosztolányi szemében még nagyobb elmarasztalás, mert fölfogása szerint a költő hivatása az, hogy „a benne alaktalanul forrongó természetű erőket, melyeket értelemmel nem lehet megközelíteni, érzékletesen megformálja, mintegy létezőt teremtve a megfoghatatlanból, s ezzel a roppant munkával véget is ér a hivatása.”

Ady körül egyébként heves és elkeseredett viták folytak élete végéig, sőt még halála után is.

József Attila válasz-cikkét 1929. aug. 18-án hozta le a lap Ady-vízió címmel. „Nem revízió ez, de vízió, ahelyett, hogy úgy bánnának a verseivel, mint az ornitológus a kakaduval, saját sas-vagy pacsir-

tavoltukat vijjogják, csevetelik az egyes írástudók.” Szinte valamennyi hozzászóló mondanivalójára reagál. Leghosszabban Kosztolányi írására. Cikkének végén így összegez: „Mármost, hogy zseni-e valaki, azt elragadtatásunkon kívül csak az adott példák viszonyítása alapján állíthatjuk, ami kétségtelenül szórakoztató, de ellenőrizhetően döntő nem lehet. Egy – a maga nemében – tökéletes versnél azonban valóban előbbrevaló az a tökéletes vers, amely egyúttal új nemet alkot. A haladás hívői számára valószínűleg ebben a zsenialitás, és ily értelemben Ady zseni. Mindenesetre nemcsak a szívek kertjében, de íme a tiszta ész finnyassága előtt is tiszta költő, aki manapság pártatlanul áll.

És még egyet. A nemzet közös ihlet. A költészet a nemzet lelkében ható névvarázs. Nem mondhatok mást a politikusoknak, minthogy ő a legbensőbb magyarok egyike, amint az a fentiekből következik.”

1930. március 23-án a magyar fiatalság Ady-ünnepet rendezett, melyen József Attila már versben is megfogalmazott véleményének adott hangot az Ady emlékezetében. Több mint kézfogás ez a vers átívelve az időn. Ady soraival, aki Góg és Magóg fiaként határozva magát írja költészetéről: „Mégis győztes, mégis új és magyar” gyönyörűen cseng össze József Attila e versének zárósora: „mert virágzás, mert élet és örök.”

(2017.november)

NORTHMAN

(Nagy Norbert)

OLYAN KÉKET JÁTSZÓ

SZIGET

Sosem váltam partot érő hajóvá
távoli sziget lettél
(milyen szomorú szó: ájland)
Most kettőnk óceánja
keletre néző partokat mos.

VADON

Sosem váltam ébredő erdővé
méregzöld mohapárna lettél
(milyen szomorú: avarba forduló)
hulló levelek koboldja lettem én
ősz lehelő hajnali szarvasok botlanak belém

IDŐ

Sosem nyugtatott párnáján a múltó idő
hol rohanva tépte karom hol harapott lustán
(milyen szomorú: kattog a vekker monoton)
elmúlás plakátjai koszos mozik ajtaján
este húzza összebb a házakat.

SZERELEM

Karnyújtásnyira a szégyenlős térdek
(milyen szomorú: karomszerű ujjaim
nem érnek el)
Vágy öklei vágják reszkető testemet a falhoz
mély lélegzetet kíván a száj lélegzetet a torok
kérdőjelekkel szagztatott morzekopogás
a fejemben.

Ablak

Erdőket néz vagy dombokat zár magába
(milyen szomorú: megmutatja vagy
rabul ejti a tájat)

Azok a hegyek már a szívemtől
a csontjaimig érnek
látóhatár vagy szemek mögötti fátyol
Jobb volna ha rám zárna mindent
de tényleg.

Még felépülnék mint afféle ház
olyan kéket játszó tetővel igen
avval a fél utcányi büszke erővel
liftakna lélekkel fel és le újból
zsalugáter szemekkel hallgatag
nézem ahogy a lábazatra vizelnek
a kutyák.

2017. szeptember 11

*

Mészáros László

Útvesztő

Bizony, a virágok gyönyörködtető
halála parfümmé érik. A teremtés
pálcavesszője maga a suhintás,
tér-idő ajtaját csapdosó huzat.
A lét esélytelen újragondolásán
megtorpant lépés az emlékezet.
Madárszárnyon egyensúlyozó
csillagfények tömeges tériszonya
verejtékezik illatos fűrtjeid helyett
a tenyeremben. Sókővé áll össze
az időtlenségben fürdőző pillanat.
Lásd, a képzet tolvajkulcsához
szerkeszt zárat ilyenkor az elme,
bezárni végleg a sóhaj utáni csendet,
mely épp az ujjaidon számolja talán,
hány szívütés van még a felejtésig.

Ötvös László

DRÁGA SZÉP HAZÁM

Aranytermő földedre
letérdelek,
rá csókot
lehelek,
hogy ezernyi
legyen termésed...

Szennyves vizedbe
nyakig gázolok,
Jézussal jövők,
áldássá leszen,
amint szétterül
kertedben...

Tiszta vizet fúvok
a számból
avarra
kóróra
ördögszekérre,
az összes földre,
jövőre kenyér leszen belőle...

Pilledő virágaid
tört ágú fáid
között énekelve járok,
drága, szép HAZÁM
legyen virágos pázsit,
fáid dús lombú egy szálíg...

Lelkem sugarával
gyermekeid körülveszem,
termésed sarjad,
oltalom lesz ez
sötétség ellen...

Hajdúnánás, 1969. november 15.

Németh Erzsébet

IMA

Legyünk áldottak mi is,
furcsák az emberek között,
kiknek szívéhez már
születésük előtt
meteor ütközött.
Becsapódása helyén
kráter, s fölfakadhat újra.
Mert örök jel rajta
– emlékeztetőül –
istenünknek ujjá.

*

Egry Artúr

ma éjjel a kertben

(Húsvét után)

a kutyák is sírnak
ma éjjel a kertben,
nem látni csak a semmit,

pusztán a Holdat,
ahogy a bakacsin estben,
a csillagok az égre simulnak,

nem hallani csak a semmit,
ahogyan az idő korhad,
szösztös neszei közé porlad,

ahogy szétpereg az álom,
fekete fűszálak árnyai borulnak,
vállaim felett végig az ágyon,

rothad a gyümölcs
a kertben az ágon

(Budapest 2005)

Radmila Markovic

Megváltoztatom

Bácskai síkság porfelhője az életem.
Mi hozhatna változást nekem?
Méreg rága szívemet, elkészítem
az ellenszerem, szívemre balzsamként
teszem, meggyógyítom eszemet, lelkemet,
az univerzumtól kapok ehhez segítséget.
Így sikerül legyőzni:
azt ami volt, azt ami van, azt ami lesz,
gyökerestől megváltoztatom
búzakalászos közép-bácskai életem.

Ha

Ha messziről eljönnél,
ha rám mosolyognál,
ha Naptól is szebben ragyognál,
ha megfognád kezem,
ha szemembe néznél,
ha csillagok útján vezetnél,
arcomról könnyeim
le mosnák bánatom.

Találkozás gyermekkori baráttal

Nem láttalak
vagy száz éve tán,
szemed csillog,
arcod ragyog,
lelked sugárzik rám...

Felkacag két kisgyerek,
a labda gurul, gurul,
gyengéden simogatod
flekkesen ráncos arcom.

Magányos éjjelem

Magányos éjjelek ölelnek,
nem karmolnak, nem vihognak,
felébresztik a régmúlt ölelésed,
amikor a napkelte
behunyta egyik szemét,
mosollyal leste, csodálta, milyen szép,
ha ketten élvezik a táj hevét.

Elmúlt már régen a varázs, de
emlékezni olyan hangulatosan
sárga fényű életszagú virág.
Milyen jó sétálni kósza emlékekben!
Ezt az egyet, nem veheti el
tőlem senki sem,
pedig néha-néha kibuggyan a könnyem.

*

Halász Imre

HAZÁM

A már fridsiderben őrzött Kárpátok csúcsát
még valódi jégkockák koszorúzzák, Hazám!
hol az egyszerű mindig is nehéz volt,
a lélek díszait a nyavalya szülte:
éhség, melyhez a kenyér hiányzott,
s kenyér, melyhez kevés volt az éhség.

Ma minden együtt: csaló és csalódott,
nagy álmainkat apróhirdetéssé
szecskázza az Újság,
méteres Béke van, csak pár taknyos izgága
orrvére, ha kicsordul,
s bár a turisták száma évente növekszik,
Európa ma sem nagyobb egy tévédoboznál.

(1986)

Németh Erzsébet

Olykor

Messzi évtizedek kristálypoharai
koccannak össze,
messzi távolok ólomharangja zúg...
Olykor mégis a nagy távolságok
vannak leginkább közel.

A **Kis Lant** Irodalmi Folyóirat
megrendelhető a szerkesztőség címén*
vagy a lant@kislant.hu e-mail címen.
A lap évente hat alkalommal
jelenik meg.

Kis LANT IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
*Németh Dezső
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub

Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Botos Ferenc

MIRÁKULUM

/haikuk/

ezüsthang csendül
Krisztus templomában
angyali ének

csak útrakelni
holdezüsből vert hídon
víz és ég közé

madárcseresznye
habfehér köntösében
szökken az égbe

tóparti nádas
holdfény ösvénybe merül
az ugró béka

vásári zajban
a szférák muzsikája
nem hallgatható

vércsepp virágok
még feltündökölnék: zengi
tücsöktambura

ó, bájos mosoly
tűnő szappanbuborék
elpattan hamar

jáde ragyogás
a hullámozó tó, rajta
flakonok tánca

Isten hangja szól
jégbe fagyott planéták
vizei felett

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ara: 250,- Ft.